11/11/2021

Ο Άγιος Μηνάς, το Ηράκλειο και το θαύμα

/ Επικαιρότητα

Το Ηράκλειο της Κρήτης είναι άμεσα συνδεδεμένο με τον σημερινό τιμώμενο Άγιο Μηνά καθώς αυτός αποτελεί από τους χρόνους της Τουρκοκρατίας τον προστάτη και πολιούχο της πόλης.

Τα υγειονομικά μέτρα μπορεί να έχουν περιορίσει τους λαμπρούς εορτασμούς του παρελθόντος εδώ και δύο χρόνια, ωστόσο η τιμή που αποδίδουν οι κάτοικοι της πόλης στον Άγιο είναι μεγάλη. Ιδιαίτερα φέτος που δοκιμάστηκαν από τον σεισμό της 27ης Σεπτεμβρίου που είχε επίκεντρο το Αρκαλοχώρι.

Το θαύμα

Ο Άγιος Μηνάς καθιερώθηκε πολιούχος του Ηρακλείου την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Η διαφορετική θρησκεία Κρητικών και Τούρκων υπήρξε κύρια αιτία βιαιοπραγιών από τους μουσουλμάνους εναντίων των χριστιανών.

Η παράδοση λέει ότι το Πάσχα του 1826 ενώ οι χριστιανοί ήταν μαζεμένοι στο ναό και παρακολουθούσαν τη λειτουργία της Ανάστασης, όχλος μουσουλμάνων

προετοίμαζε σφαγή εναντίον τους, η οποία αποφεύχθηκε με την επέμβαση ενός ηλικιωμένου αξιωματικού καβαλάρη. Ο καβαλάρης αυτός έμοιαζε με το πρωτοπαλίκαρο των Τούρκων, τον Αγιάν Αγά, που τους ηρέμησε και τους απέτρεψε από τη σφαγή των χριστιανών. Την επέμβαση αυτή του μυστηριώδη καβαλάρη, οι χριστιανοί την απέδωσαν σε θαύμα του Αγίου Μηνά, πιστεύοντας ότι ήταν αυτός που παρουσιάστηκε στους Τούρκους και όχι ο Αγιάν Αγάς.

Όμως, ακόμη κι αν οι Τούρκοι είχαν δίκιο και δεν ήταν ο Άγιος Μηνάς ο έφιππος αξιωματικός, ήταν θαύμα ο Τούρκος διώκτης των χριστιανών (Αγιάν Αγάς) να λειτουργήσει σαν προστάτης τους την τελευταία στιγμή.

Από τότε ο Άγιος Μηνάς απεικονίζεται έφιππος ως Ρωμαίος στρατηγός και τιμάται ως προστάτης της πόλης του Ηρακλείου. Αναφέρει ο Γεώργιος Συλλαμιανάκης, στο βιβλίο του “Αγιος Μηνάς” το 1939, πως όχι μόνο οι Χριστιανοί θεωρούσαν προστάτη της πόλης τον Άγιο Μηνά αλλά και οι Τούρκοι, οι οποίοι αντίκριζαν τον Άγιο με φόβο και σεβασμό.

Για τη σχέση του Ηρακλείου με τον προστάτη άγιο του έγραψε και ο Καζαντζάκης:

“... Ολάκερη η πολιτεία ήταν ένα φρούριο, η κάθε ψυχή ήταν κι αυτή ένα φρούριο αιώνια πολιορκούμενο κι είχε καπετάνιο ένα Αγιο, τον “Αγιο Μηνά, τον προστάτη του Μεγάλου Κάστρου. Ενας Αγιος που δεν έμενε μόνο στο εικόνισμά του, κατέβαινε κάθε νύχτα, έβγαινε περιπολία. Σφαλνούσε τις πόρτες, όσες είχαν ξεχάσει οι Χριστιανοί ανοιχτές, σφύριζε στους νυχτοπαρωρίτες να γυρίσουν πια στα σπίτια τους, στέκουνταν απόξω από τις πόρτες κι αφουκράζονταν ευχαριστημένος όταν άκουγε τραγούδι...
....Κι όταν οι Τούρκοι ακόνιζαν τα μαχαίρια τους κι ετοιμάζουνταν να ριχτούν στους Χριστιανούς, πετιόταν ο Αϊ-Μηνάς πάλι από το κόνισμά του να διαφεντέψει τους Καστρινούς...
....Δεν ήταν μονάχα άγιος ο Αϊ-Μηνάς, ήταν ο καπετάνιος τους, καπετάν Μηνά τον έλεγαν και του πήγαιναν κρυφά τ’ άρματά τους να τα βλογήσει...”.

Θαύματα του αγίου αναφέρονται και σε πιο πρόσφατες εποχές, όπως το ότι ο Άγιος Μηνάς προστάτευσε το ναό του από τον σφοδρό βομβαρδισμό του Ηρακλείου στις 23 Μαίου 1941.

Ο επιβλητικός Ναός του Αγίου

Ο θεμέλιος λίθος του Ιερού Ναού τέθηκε στις 25 Μαρτίου του 1862 από τον αρχιερέα Διονύσιο Χαριτωνιάδη μετέπειτα Οικουμενικό Πατριάρχη.

Τα σχέδια του ναού έγιναν από τον Ηπειρώτη αρχιτέκτονα Αθανάσιο Μούση.

Η έκρηξη της Κρητικής επανάστασης το 1866 οδήγησε στην άμεση διακοπή των εργασιών, που συνεχίστηκαν το 1883 και ολοκληρώθηκαν το 1895. Για το κτίσιμο του Ναού πολλοί Ηρακλειώτες προσέφεραν χρηματικά ποσά, ενώ όσοι αδυνατούσαν, προσέφεραν προσωπική εργασία. Η δαπάνη ανέγερσης ανήλθε στις 30 χιλιάδες λίρες χωρίς την προσωπική εργασία των Χριστιανών.

Τα εγκαίνια έγιναν με κάθε μεγαλοπρέπεια στις 16 Απριλίου 1895, Κυριακή των Μυροφόρων, από τον Κρήτης Τιμόθεο Καστρινογιαννάκη.